

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО И ЗЛОУПОТРЕБАТА С ДЕЦА
(2023 – 2024 г.)**

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ I.

ГАРАНТИРАНЕ НА ЕФЕКТИВНА ЗАЩИТА ОТ НАСИЛИЕ И ВРЕДНО ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ ДЕЦАТА В СРЕДАТА НА ЖИВОТ

Мерки и дейности	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции		Ресурси за изпълнение	Срок за реализация (месец и година)
		Текущи стойности	Целеви стойности	Водеща	Партньорски институции		
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 1							
СЪЗДАВАНЕ НА БЕЗОПАСНА, УСТОЙЧИВА И РАЗВИВАЩА СЕМЕЙНА СРЕДА И ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНА ПОМОЩ И ПОДКРЕПА НА РОДИТЕЛИТЕ, ЗАКОННИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ, НА ПОЛАГАЩИТЕ ГРИЖИ ЛИЦА							
1.1. <i>Гарантиране правото на закрила от насилие на всички деца и особено деца във висок риск от уязвимост (деца, настанени извън биологичното семейство; деца, търсещи международна закрила, деца с увреждания и/или със СОП; деца, извършители на противообществени прояви и престъпни посягателства) чрез провеждане на национална информационна кампания от органите за закрила на детето и мобилизиране на общността и промяна в обществените нагласи</i>	Промяна на нагласите и нормите в обществото с цел предотвратяване на всички форми на насилие. Намаляване на случаите на насилие. Увеличаване на броя на подадените сигнали чрез намесата на трети лица за предотвратяване на насилието. Подобряване на знанията на децата, техните семейства и обществеността за видовете насилие и		Национална кампания	ДАЗД	МТСП, МЗ, МОН, МК, ММС, МВнР, МП, МВР, АСП, ЦКБППМН, ЦКБТХ, НПО, НСОРБ, УНИЦЕФ и доставчици на медийни услуги	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	Ежегодно

	<p>правото им да сигнализируют за насилие над тях и видовете начини/институции, които могат да сигнализират: системата за закрила (ДАЗД, ДСП, МВР), Омбудсмана на РБ, Национална телефонна линия за деца 116 111, Горещата телефонна линия за изчезнали деца 116 000, за онлайн насилие и сексуална експлоатация - Националният център за безопасен интернет тел. 124 123 и онлайн гореща линия Safenet.bg</p>						
<p>1.2. Създаване на компендиум на добрите практики за подкрепа на децата, родителите и професионалистите за изграждане на безопасна, устойчива и развиваща се среда за децата</p>	<p>Създадена за обществено ползване за родители и професионалисти зона със събрани добри практики по превенция на различните видове насилие и работата по случаи</p>		<p>Създаден компендиум</p>	<p>ДАЗД</p>	<p>МТСП, МЗ, МОН, МК, ММС, МВР, МП, МВР, АСП, ЦКБППМН, ЦКБТХ, НСОРЕ, НПО, УНИЦЕФ</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и и проектно финансиране</p>	<p>31.12.2024 г.</p>

<p>1.3. Изграждане на Методически център за анализи и изследвания към Държавната агенция за закрила на детето за събиране и оценка на данни и укрепване на системите за закрила и наблюдение. Изготвяне на анализи с оглед постигане на координирана работа по правни и други въпроси, изработване на методически ресурси за подкрепа на работата на професионалистите, работещи с деца и на родителите</p>	<p>Планиране на политики на база на достоверни данни, изследвания и анализи. Развитие на системата за закрила на детето. Подкрепа на професионалистите от различните сектори и на родителите със стандартизиран инструментариум</p>		<p>Създаден методически център</p>	<p>ДАЗД</p>	<p>Висши училища, БАН, Институт по психология на МВР</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и и проектно финансиране</p>	<p>31.12.2024 г.</p>
<p>ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 2 ГАРАНТИРАНЕ ПРАВОТО НА ЗАКРИЛА ОТ НАСИЛИЕ НА ДЕЦА, ВЪВЛЕЧЕНИ В РОДИТЕЛСКИ КОНФЛИКТИ И МИНИМИЗИРАНЕ НА ПСИХОЛОГИЧЕСКИТЕ И ЕМОЦИОНАЛНИТЕ ПОСЛЕДИЦИ</p>							
<p>2.1. Сформиране на външен екип на национално ниво от водещи специалисти – клинични психолози, психотерапевти, психиатри и др., за подкрепа по случаи на тежки родителски конфликти и за оказване на супервизия</p>	<p>Предоставяне на подкрепа на работещите по случаи. Гарантиране правото на закрила от насилие на деца, въввлечени в родителски конфликти, и минимизиране на психологическите и емоционалните последици</p>		<p>Сформиран екип на национално ниво</p>	<p>ДАЗД</p>	<p>Националното сдружение на психолозите, Висши училища, Центрове за психично здраве</p>	<p>Проектно финансиране</p>	<p>31.12.2023 г.</p>
<p>2.2. Мониторинг по прилагане на Методическо указание за работа по случай на деца в риск от родителско отчуждение и Механизъм за работа и сътрудничество между институциите по случаи на</p>	<p>Подобряване работа по случаи на деца, въввлечени в родителски конфликт</p>	<p>Съставен доклад за мониторинг</p>	<p>Приета актуализация</p>	<p>ДАЗД</p>	<p>АСП</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и</p>	<p>2023-2024 г.</p>

деца, въввлечени в родителски конфликти, с оглед подобряване на работата по случаи и отстраняване на трудностите в практиката							
2.3. Въвеждане на задължителна медиация по семейни дела	По-ефективно правораздаване, ускоряване на производството, утвърждаване културата на споразумението	Изготвен акт/приет акт	Изготвен акт/приет акт	МП, ВСС		В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 3							
ГАРАНТИРАНЕ ПРАВОТО НА ЗАКРИЛА ОТ НАСИЛИЕ НА ДЕЦА С РОДИТЕЛИ, КОИТО ПРЕБИВАВАТ ДЪЛГОСРОЧНО В ЧУЖБИНА							
3.1. Разработване на механизъм за регистриране и подкрепа за деца, чиито родители пребивават в чужбина	Планиране на мерки за подкрепа на децата на база на достоверни данни за брой и за лица, полагащи грижи за децата	Разработен механизъм за регистриране и своевременно докладване	Приет механизъм	ДАЗД, МОН, ЦКБПП МН	МВР, АСП, общини	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.
3.2. Наблюдение и подкрепа в работата по случаи на деца с родители, които пребивават в чужбина	Предприемане на мерки за закрила	Деца, настанени при роднини и близки	Подкрепа чрез мерки за закрила	АСП	МОН, МВР, общини, доставчици на услуги	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	Постоянен
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 4							
ГАРАНТИРАНЕ ПРАВОТО НА ЗАКРИЛА НА ДЕЦА С УВРЕЖДАНЯ И/ИЛИ СЪС СОП, ДЕЦА С КОМПЛЕКСНИ КОМУНИКАТИВНИ ПОТРЕБНОСТИ (С НАРУШЕНА ИЛИ ЛИПСВАЩА ФУНКЦИОНАЛНА РЕЧ)							
4.1. Проучване и анализ на проблемите на превенцията на насилието на децата с комплексни комуникативни потребности (ККП): 4.1.1. Организиране на междуинституционална среща на национално ниво;	Запознаване с проблемите на насилието над децата с увреждания.		Проведена среща; Изготвен доклад на	ДАЗД	Фондация „АСИСТ – ПТ“, МВР, МЗ, МП, МОН, МТСП,	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.01.2023 г. 31.01.2023 г.

<p>4.1.2. Изготвяне на доклад с отчетна информация върху насилието над деца с увреждания и ККП;</p> <p>4.1.3. Проучване и представяне на добрите практики по света за превенция, разследване и правосъдие на насилие, малтретиране и експлоатация над деца с увреждания;</p> <p>4.1.4. Организиране на кръгла маса с участието на всички заинтересовани страни за представяне на резултатите от доклада и обсъждане на препоръки за следващи стъпки за превенция на насилието над деца с комплексни комуникативни потребности;</p> <p>4.1.5. Създаване на междуинституционална работна група с цел проучване на чуждестранен опит и предлагане на система за превенция и достъп до правосъдие за децата със затруднена комуникация</p>	<p>Доклад с актуална информация относно насилието над деца с ККП, представяне и анализ на съществуващите добри практики за превенция, разследване и правораздаване, свързани с насилие над деца с ККП.</p> <p>Пътна карта на мерките и механизмите за борбата с насилието на деца с ККП</p>		<p>вниманието на НСЗД; Проучване на кръгла маса; Работна група, която да направи преглед и предложения за промени в действащото законодателство</p>		<p>МВнР, АХУ, АСП</p>		<p>30.04.2023 г.</p> <p>31.12.2024 г.</p>
<p>4.2. Разработване на система за регистриране, наблюдение и подкрепа за деца с комплексни комуникативни потребности с цел превенция на насилието, включваща работа за развитие на нужните комуникативни и социални компетентности, позволяващи съобщаване и защита от насилие и създаване на нужните средства за Допълваща и алтернативна комуникация (ДАК) и обучение на специалистите за работа с тях</p>	<p>Създаване на база данни на всички деца на възраст 0-17 години, с информация за диагнозата, увреждането, нивото на комуникативни умения и др. Раз-</p>		<p>База данни на всички деца с увреждания, която може да</p>	<p>АХУ, АСП</p>	<p>Фондация „АСИСТ – ПТ“, МОН, МТСП, ДАЗД, МЗ-НЕЛК</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и и проектно финансиране</p>	<p>01.10.2023 г.- 31.10.2024 г.</p>

	работени материали за ДАК на тема насилие, които са основа за съобщаване на насилие и даване на показания за насилие, както и за обучение на деца с ККП за възможните форми на насилие и начините за защита		бъде използвана за мониторинг и превенция на насилието над деца с увреждания. Система за комуникация, свързана с насилие и експлоатация, отговаряща на най-добрите практики				
<i>4.3. Създаване на система за гарантиране на правото на комуникация и обучение на децата с комплексни комуникативни потребности чрез ранна оценка на нуждите от Допълваща и алтернативна комуникация (ДАК), избор на подходяща система за ДАК и безплатното ѝ осигуряване и внедряване. Та-</i>	Законодателни промени, гарантиращи достъпа на децата с комплексни комуникативни потребности до нужните	Съществуват регламентирани механизми за оценка в нормативната	Законодателни промени, които гарантират	МОН, АСП, АХУ	Фондация „АСИСТ – ПТ“, ДАЗД, МЗ, МТСП, НПО	В рамките на утвърдения/те бюджет/и и проектно финансиране	01.05.2023 г.- 31.12.2024 г.

<p><i>кава система ще бъде основополагаща за превенцията на насилие над деца с комплексни комуникативни потребности, тъй като ще гарантира възможност за съобщаване на насилие и даване на показания</i></p>	<p>им системи за ДАК и предоставяне на нужните услуги за устойчиво използване. Системата трябва да обхване периода от поставяне на диагноза и констатиране на нарушения на функционалната реч и да съпътства детето до и по време на обучението му в системата на приобщаващото образование, усвояването на професия и социална реализация</p>	<p>уредба за хората с увреждания и приобщаващото образование</p>	<p>безплатния ранен достъп до нужните средства за ДАК, която осигурява подкрепа и актуализация през целия цикъл на използване</p>				
<p><i>4.4. Изграждане на приобщаващи модели и разбиране на различията. Утвърждаване на добри практики за социализация на децата с комплексни нужди и множество увреждания и децата с психични страдания</i></p>	<p>Изградена среда, приемаща децата с увреждания, специални нужди и психични страдания сред общността. Преодоляване на неблагоприятните последици за децата</p>		<p>Брой приобщени деца</p>	<p>МОН, МЗ, общини</p>	<p>НЦОЗА, НПО</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и</p>	<p>2023-2024 г.</p>
<p>ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 5 ГАРАНТИРАНЕ ПРАВОТО НА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА ОТ НАСИЛИЕ ЧРЕЗ ИНФОРМАЦИОННИТЕ И КОМУНИКАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ</p>							

<p>5.1.Развиване на дигитално-медийна грамотност на учениците в часовете и извънкласните дейности, включително чрез разработване и прилагане на дигитални иновации и платформи за развитие на дигитално-медийна грамотност</p>	<p>Повишаване на информираността и познанията на учениците за рисковете в интернет пространството. Формирани умения за безопасно използване на мрежата и разпознаване на фалшиви новини</p>	<p>Проведени дейности и часове с учениците</p>	<p>Брой проведени обучения и дискусии, тренинг</p>	<p>МОН, ДАЗД</p>	<p>ГДБОП, НЦБИ</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и</p>	<p>2023-2024 г.</p>
<p>5.2. Получаване и обработка на сигнали за онлайн насилие над деца чрез Гореща линия на Националния център за безопасен интернет</p>	<p>Бърза навременна намеса за дете в риск от кибертормоз и предаване на сигналите на компетентните институции</p>	<p>Анализ на броя случаи, приети на горещата линия и предадени за проучване</p>	<p>Популяризирани на линията и възможностите за подаване на сигнал</p>	<p>НЦБИ</p>	<p>ДАЗД, МОН, МВР</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и</p>	<p>2023 г.</p>
<p>5.3. Обучения на ученици от всички образователни етапи по теми, свързани с онлайн рисковете като онлайн тормоз, секстинг, онлайн сексуална експлоатация, сексторшън, непознати в мрежата, сигурност и хакнати профили</p>	<p>Придобиване на знания и умения за разпознаване на онлайн рисковете, как да реагират и на кого да докладват в случай на онлайн насилие</p>	<p>40 проведени обучения и обхванати 1 200 ученици за миналата година</p>	<p>Брой обучения и брой обучени ученици</p>	<p>МОН</p>	<p>НЦБИ, АР, МВР-ГДБОП, ДАЗД</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и и проектно финансиране</p>	<p>31.12.2023 г.</p>
<p>5.4. Провеждане на обучителна програма Киберсакути в училищата в България</p>	<p>Придобиване на знания и умения за сътрудничество и взаимопомощ при разпознаване</p>	<p>1 проведено обучение през</p>	<p>Брой учители, в които е</p>	<p>МОН</p>	<p>НЦБИ, АР, МВР-ГДБОП, общини</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и</p>	<p>31.12.2023 г.</p>

	на онлайн рисковете, как да се реагира и на кого да докладват децата в случай на онлайн насилие	последните 2 години	реализирана програмата			джет/и и проектно финансиране	
<i>5.5. Провеждане на кампания за повишаване на информираността на родители, учители и професионалисти по отношение на онлайн рисковете и превенцията на насилието в Интернет</i>	Повишен капацитет за превенция на онлайн насилието срещу деца в интернет		Ежегодна кампания	МОН	АР, НЦБИ	В рамките на утвърдения/те бюджет/и и проектно финансиране	31.12.2023 г.
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 6 ПРЕВЕНЦИЯ НА ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА ДЕЦА В ПРИНУДИТЕЛНО ПОДЧИНЕНИЕ ЗА ПРОСИЯ И ДРУГИ ФОРМИ НА ПРИНУДИТЕЛЕН ТРУД							
<i>6.1. Въвеждане на механизъм за регистриране, докладване, подкрепа и наблюдение на деца в принудително подчинение за просия и други форми на принудителен труд, трудова и/или сексуална експлоатация</i>	Идентифициране на случаите на деца в принудително подчинение за просия и други форми на принудителен труд, трудова и/или сексуална експлоатация и насочване за оказване на подкрепа	Обмен на информация	Въведен механизъм на работа	АСП, ИАГИТ	ДАЗД, МВР, общини, доставчици на социални услуги	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 7 ГАРАНТИРАНЕ ПРАВОТО НА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА, ЖЕРТВИ НА ТРАФИК							
<i>7.1. Провеждане на местни академии за доброволци към МКБТХ за работа по превенция на трафика на хора сред връстници</i>	Разширяване и надграждане на познанията на мрежата от доброволци към		Проведени сесии за доброволци - брой	НКБТХ МКБТХ	МОН	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	м. 03–м. 12 на съответната година

	МКБТХ. Повишаване на информираността на млади хора и ученици относно рисковете и предпоставките за попадане в трафик на хора. Повишаване на уменията на доброволците за работа сред връстници		участници; обучени лица				
<i>7.2. Информационни сесии в училища в страната за повишаване на информираността на младите хора и учениците относно престъплението „трафик на хора“</i>	Придобиване на знания от учениците за същността на трафика на хора, какви са рисковете от него и как да се предпазят от въвличане в ситуация на трафик		Брой проведени сесии; брой участници; обучени лица	НКБТХ МКБТХ	МОН	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	Постоянен
<i>7.3. Специализирани обучения за педагогически специалисти, психолози, социални работници, правни защитници и др. по темата „трафик на хора“</i>	Развиване и надграждане на капацитета на специалисти в областта на противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите		Брой проведени обучения; брой участници; обучени лица	НКБТХ МКБТХ	МОН	В рамките на утвърдения/те бюджет/и, външно финансиране от партньори	Постоянен
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 8							

ПРЕВЕНЦИЯ УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЧНИ И НОВИ ПСИХОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА И ГАРАНТИРАНЕ ПРАВОТО НА ЗАКРИЛАТА НА ДЕЦАТА И МЛАДЕЖИТЕ, УПОТРЕБЯВАЩИ И/ИЛИ ЗЛОУПОТРЕБЯВАЩИ С НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА							
<i>8.1. Разработване и прилагане на програма за превенция на рецидив при деца с проблемна употреба на наркотични вещества</i>	Разработена програма за превенция на рецидив	Брой обучени специалисти	Брой достигнати деца	МЗ, НЦОЗА	ПИЦ, общини, заинтересовани страни	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	Постоянен
<i>8.2. Разработване и прилагане на резидентна програма за превенция на рецидив при деца с проблемна употреба на наркотични вещества</i>	Разработена програма за превенция на рецидив	Брой обучени специалисти	Брой достигнати деца	МЗ, НЦОЗА	ПИЦ, общини, заинтересовани страни	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	Постоянен
<i>8.3. Провеждане на целенасочена работа в училищата (информационни кампании, обучения и др.). Формиране на социални умения у учениците</i>	Повишаване на информираността на децата относно рисковете от употребата на ПАВ, тютюн и тютюневи изделия, алкохол и други вредни субстанции	Брой проведени срещи	Брой достигнати деца и младежи	МЗ, МОН	ПИЦ, РУО, училища НПО (само по одобрена от МОН и МЗ програма за превенция употребата на наркотични вещества)	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	Постоянен
<i>8.4. Провеждане на кампании за ангажиране на обществеността по проблемите на употребата и злоупотребата с наркотични вещества</i>	Повишаване на обществената информираност за рисковете от употребата и злоупотребата с наркотични вещества	Брой информационни кампании	Брой достигнати лица	ОбСНВ и ПИЦ, ДАЗД	МЗ, МОН, МВР, НЦОЗА, УНИЦЕФ, НПО	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	2023-2024 г.
<i>8.5. Разработване, издаване и разпространение на информационни материали по темата за насилието, както и за употребата и злоупотребата с наркотични вещества</i>	Адаптирани материали за деца от различни възрастови групи, брошури, дигитални, флаери, онлайн	Брой издадени и/или адаптирани материали	Брой достигнати лица	ДАЗД	МЗ, МОН, МВР, НЦОЗА, УНИЦЕФ, НПО	В рамките на утвърдения/те бюджет/и и проектно финансиране	2023-2024 г.

	банери и др. Представянето им пред децата в училищата, в социалните услуги, в териториалните подразделения на ДАБ						
8.6. Доброволно, конфиденциално и етично консултиране на употребяващи и злоупотребяващи лица и подпомагането им да намерят собствен вътрешен ресурс за справяне с проблема; Консултиране и подкрепа на семейства и близки на лица с проблемна употреба и зависимост; Превантивно консултиране при съмнения или тревога от проблемно поведение на деца, младежи или възрастни	Оказване подкрепа на децата със зависимости и формиране на положително отношение към здравословния начин на живот	Брой консултации	Брой консултанти	ОбСНВ и ПИЦ		В рамките на утвърдения/те бюджет/и	Постоянен
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 9							
ПРЕВЕНЦИЯ НА ДЕТСКИТЕ/РАННИ БРАКОВЕ И СЛУЧАИ НА РАННИ РАЖДАНИЯ							
9.1. Подобряване знанията на децата относно сексуалното насилие и начините да се предпазят от него	Обучен педагогически персонал, който по подходящ начин да обучава децата по въпроси, свързани с половото възпитание и общуване		Въведен обучителен модул	МОН	МЗ, ДАЗД, НЦОЗА	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	2024 г.
9.2. Създаване и прилагане на програми или интегриране на доказали своята ефективност програми и добри практики за работа в общността по превенция на детските и ранни бракове (случаи на деца, съжителстващи на семейни начала, и случаи на деца – родители за регионите с концентрация на	Намаляване на случаите на деца в ранно съжителство, на семейни начала и случаите на малолетни и непълнолетни ро-		През 2023 г. проведена регионална среща в	Общини	МЗ, МОН, ДАЗД, областен управител, прокуратура, МВР, НЦОЗА,	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	2023-2024 г.

<p>случаи на деца в ранно съжителство на семейни начала и случаи на малолетните и непълнолетните родители), включително програми и интервенции за овластяване на момичетата и момчетата чрез информация и развитие на житейски умения, подкрепа за продължаване на образованието и осигуряване на възможности за професионална реализация</p>	<p>дители. Планиране на конкретни дейности за превенция и подкрепа от Комисията за детето към общината. Организиране на периодични срещи на заинтересованите страни на местно ниво, с участието и на лидери на местните общности, здравни медиатори и др.</p>		<p>гр. Сливен; Брой срещи</p>		<p>УНИЦЕФ, НПО</p>		
<p>9.3. Изграждане на системни механизми и планове за работа с родителите за промяна на стереотипите и неблагоприятните за децата традиции и работа с гражданското общество за промяна на обществените нагласи по отношение на „детските бракове“, малолетните и непълнолетните родители</p>	<p>Намаляване на броя на ранните и принудителните бракове. Увеличаване на намесата на трети лица за предотвратяване на такива случаи. Сигнализиране на прокуратурата за случаи на деца, въввлечени в ранно съжителство от своите родители</p>		<p>Брой кампании и срещи на местната общност</p>	<p>Общини</p>	<p>МЗ, МВР, МОН, ДАЗД, областен управител, прокуратура, НЦОЗА, УНИЦЕФ, НПО</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и</p>	<p>2023-2024 г.</p>
<p>ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 10 ГАРАНТИРАНЕ НА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА, ЖЕРТВИ НА НАСИЛИЕ И ДЕЦАТА, СВИДЕТЕЛИ НА НАСИЛИЕ, ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВЕН ДОСТЪП ДО ПРАВНИ СРЕДСТВА ЗА ЗАЩИТА И ДО СЪОТВЕТНОТО ОБЕЗЩЕТЕНИЕ</p>							

10.1. Изготвяне на проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс	Гарантиране, че жертвите на престъпления ще получават подходяща информация, подкрепа и защита и ще могат да участват пълноценно в наказателното производство	Изготвен акт	Приет акт	МП	МВР, съдебна власт	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 11 ИЗГРАЖДАНЕ НА БЕЗОПАСНА И БЛАГОПРИЯТНА УЧИЛИЩНА СРЕДА И ГАРАНТИРАНЕ НА ЗАКРИЛА СРЕЩУ НАСИЛИЕ И ТОРМОЗ							
11.1. Целенасочени действия за подобряване на училищния климат/климата в образователната институция, създаване на приобщаваща и приемаща среда, изграждане на сплотена училищна/образователна общност и развиване на чувство на принадлежност на децата и учениците към тази общност. Разпространение и интегриране на вече доказали ефективността си програми, които се основават на цялостния училищен подход за сигурна училищна среда	Въвеждане на цялостен училищен подход за сигурна училищна среда	Програма	Акт на изпълнение	МОН	НПО	В рамките на утвърдения/те бюджет/и и проектно финансиране	31.12.2023 г.
11.2. Разработване и прилагане на промотивно-превантивни програми за психичното здраве на децата и младежите в училищна възраст, насочени към повишаване на осведомеността, насърчаване на (само-)грижата и търсенето на подкрепа, преодоляване на стигмата и осигуряване на достъп до психологическа подкрепа, включително чрез разработване, прилагане и интегриране на иновативни и дигитални платформи за психично здраве	Повишаване на психичното здраве и благополучие при децата	Програми	Програми	НЦОЗА	МОН	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.
11.3. Засилено взаимодействие между УКП, МКБППМН, педагогически съветници, училищни психолози и родителски настоятелства. Работа с	Навременна и ефективна намеса на компетентни лица за справяне	Провеждане на срещи и комисии	Обсъждане и	МОН, ЦКБППМН, МКБП		В рамките на утвърдения бюджет на МКБППМН	30.09.2023 г.

<i>родителите като стъпка за превенция срещу насилието между децата в училищните институции</i>	със случай на агресия в училище в най-добрия интерес на детето		решаване на казуси	ПМН, МВР			
<i>11.4. Разработване и прилагане на програма и мерки за социално-превантивна работа с родители във връзка с извършени от техните деца прояви на насилие в образователните институции</i>	Препоръчителна работа с деца и родители за промяна на модела на поведение. Установяване на причините за проявата на насилие от страна на децата	Изготвяне на национална програма	Провеждане на консултации	ДАЗД, МОН, ЦКБПП МН, МКБП ПМН, МВР	МТСП, АСП	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	2024 г.
<i>11.5. Разработване и/или интегриране на вече работещи практики и програми в образователната система за развиване на социално-емоционални умения, включително толерантност, у децата от ранна детска възраст при прилагане на компетентностния подход. Разработване и/или интегриране на вече работещи практики и програми в образователната система за образование по права на детето и гражданско образование от ранна детска възраст</i>	Развиване на себе-познания, емпатичност и чувствителност у подрастващите и повишаване на културата на общуване. Подобряване на благополучието на децата, развиване на социално-емоционалните умения и подобряване на тяхното психично здраве, с цел превенция/намаляване на насилието между тях	Интегриране на разработени програми в учебното съдържание	Интегриране на разработени програми в учебното съдържание	МОН	НПО	В рамките на утвърдения/те бюджет/и и проектно финансиране	31.12.2023 г.

11.6. Насърчаване на извънкласните дейности, развиващи социално-емоционални умения, вкл. толерантност у децата и младежите в училищна възраст	Популяризиране дейността на центровете за подкрепа на личностното развитие		Създаване на условия за развитие на социално-емоционалните умения	МОН, общини		В рамките на утвърдения/те бюджет/и	Постоянен
11.7. Среци на специалисти от МКБППМН с деца с цел информираност по отношение на поведението им в социума и нормативно определените им отговорности	Запознаване на децата с нормативните актове, касаещи правата и задълженията им с цел превенция на насилието	Среци в училищата	Превенция	ЦКБППМН, МКБППМН, МОН, МВР		В рамките на утвърдения бюджет на МКБППМН	30.09.2023 г.
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 12							
ГАРАНТИРАНЕ НА ЗАКРИЛА ОТ НАСИЛИЕ НА ДЕЦАТА В ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ							
12.1. Извършване на мониторинг в лечебните заведения за болнична помощ на практиките за прием на деца без придружител и на прилагането на нехуманни методи на физическо ограничаване при провеждане на лечение на деца	Идентифициране на мащабите на проблема с прилагането на нехуманни методи на физическо ограничаване на деца при провеждане на лечение в лечебни заведения за болнична помощ	Осъществяване на мониторинг	Доклад от мониторинг	РЗИ-ИАМН	ДАЗД	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.
12.2. Утвърждаване на единни правила/указания относно приема в лечебни заведения за болнична помощ за лечение на деца без придружител и прилагането на мерки за физическо ограничаване на деца,	Прилагане на хуманно отношение при лечение на	Разработени правила	Утвърдени правила	МЗ		В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.

<i>постъпили за лечение без придружител, при неиз- бежна необходимост, в синхрон с международните стандарты и заложен в съответните медицински стандарты в Република България, посочване на неп- риемливите начини за имобилизиране, времетраене и условия</i>	деца в лечебни за- ведения за бол- нична помощ						
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 13 МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА СИСТЕМАТА ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОСТЪП ДО КАЧЕСТВЕНИ УСЛУГИ ЗА ПОДКРЕПА И РЕХАБИЛИТАЦИЯ НА ДЕЦА, ЖЕРТВИ ИЛИ ИЗВЪРШИТЕЛИ НА НАСИЛИЕ ИЛИ ЕКСПЛОАТАЦИЯ							
<i>13.1. Организиране на проверки относно спазване правото на детето на закрила срещу насилие от образователни институции, лечебни заведения, дос- тавчици на социални услуги, дирекции „Социално подпомагане“, центрове за подкрепа за личностно развитие, юридически лица с нестопанска цел, рабо- тещи в сферата на закрила на детето, територи- ални подразделения на Държавната агенция за бежан- ците</i>	Подобряване на работата по слу- чай на насилие на институциите в системата за зак- рила на детето, на база на предложе- ния от анализи на резултатите от планов контрол ДАЗД. Анализи- ране на пропус- ките и нарушени- ята от извършени проверки и изгот- вяне на предложе- ния за подобря- ване на междуинс- титуционалното сътрудничество, на организацията на работа	Брой про- верки	Ана- лизи и предло- жения	ДАЗД		В рамките на утвърде- ния/те бю- джет/и	Постоянен
<i>13.2. Интервенции за приемна грижа с участието на дирекциите „Социално подпомагане“, общините и доставчиците на социални услуги, лицензирани по реда на Закона за социалните услуги. Провеждане</i>	Увеличаване на броя на обучените и утвърдени при- емни семейства за	Брой при- емни се- мейства	Брой при- емни	Об- щини, достав- чици на		В рамките на утвърде- ния/те бю- джет/и	31.12.2023 г.

<i>на инициативи и кампании за набиране на кандидати за приемни семейства за прием на деца, преживели насилие</i>	прием на деца, преживели насилие		семејства Проведена кампания	социални услуги, лицензирани по реда на ЗСУ, ДСП			
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 14 ПРЕУСТРОЯВАНЕ НА ОПАСНИ СРЕДИ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА СВОБОДНОТО ВРЕМЕ НА ДЕЦАТА ЧРЕЗ АНГАЖИРАНЕ В СПОРТНИ, КУЛТУРНИ И ДРУГИ ДЕЙНОСТИ							
<i>14.1. Осигуряване на подходяща и достъпна спортна инфраструктура на обществени места за отидих – в реконструирани и модернизирани спортни съоръжения, както и детски площадки за игра</i>	Ангажиране на свободното време на децата. Привеждане на детските площадки в съответствие с изискванията на Наредба № 1 от 12 януари 2009 г. за условията и реда за устройството и безопасността на площадките за игра		Брой реконструирани или изградени спортни съоръжения и площадки за игра	Общини		В рамките на утвърдения/те бюджет/и	Постоянен
<i>14.2. Гарантиране на безплатен достъп на децата до спортни услуги и занимания – обхванати деца по програми за достъп до спортни съоръжения</i>	Създадени условия и възможности за физическа активност и практикуване на спорт от деца. Подобряване на здравето на децата и физическата им дееспособност.	Брой реализирани проекти Брой включени деца	Брой реализирани проекти Брой включени деца	ММС	Спортни клубове и спортни федерации	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	Постоянен

	Създаване на предпоставки за изява и спортно развитие на децата. Използване възможностите на спорта като превенция на ниската физическа активност, нетолерантността, агресията, насилието и вредните навици. Реализирани програми и проекти за участие на деца в спортни занимания и спортни прояви	Брой спортни занимания Брой спортни прояви	Брой спортни занимания Брой спортни прояви				
<i>14.3 Участие на деца в културни дейности, в културни институти, в извънкласни и извънучилищни форми</i>	Превенция на насилието чрез участие на децата в културни дейности. Дейности по Споразумението на МОН и МК в сферата на музеите, сценичните изкуства и библиотеките и други занимания по изкуства в извънкласни и извънучилищни форми		Национални програми за развитие на образованието	Училища, МОН	Културни институти, МК	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.

<p>14.4. Създаване на общински програми за ангажиране на свободното време на децата и семействата</p>	<p>Повишаване на публичността и редовно публикуване на информация за заниманията и дейностите за деца и семейства в общините. Подобряване на взаимоотношенията между децата и родителите и тяхната социализация в местната общност. Създаване на центрове за занимания на децата и родителите извън дома</p>		<p>Брой общински програми</p>	<p>Общини</p>	<p>МОН, МК, ММС, МЗ - РЗИ, МВР</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и</p>	<p>31.12.2023 г.</p>
<p>ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 15 ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСКА ОТ ПОСЕГАТЕЛСТВО И РЕАКЦИЯ ПРИ ТРАНСГРАНИЧНО ДВИЖЕНИЕ НА ДЕЦА</p>							
<p>15.1. Разработване на учебни материали по правата на децата, бежанци и мигранти, за разясняване на системата за закрила в страната, преведени на съответните езици и адаптирани за деца</p>	<p>Повишаване на информираността на влизащите в Република България непридружени деца или с техните семейства (поради конфликти, епидемии, бедност и др.) за системата за закрила, функциите и правомощията на органите</p>		<p>Изработени учебни материали</p>	<p>ДАБ ДАЗД</p>	<p>МВР, МОН, НСОБ, АСП, МЗ - НЦОЗА</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и</p>	<p>2023-2024 г.</p>

	за закрила, за механизмите за сигнализиране						
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 16							
ПОДКРЕПА И ЗАКРИЛА НА ПРАВАТА НА ДЕЦАТА В КОНФЛИКТ СЪС ЗАКОНА							
<i>16.1. Подкрепа на деца, преминали през ВУИ и СПИ, за ресоциализация и развиване на социални умения. Изготвяне на план за напускане на всяко дете, на което предстои прекратяване на настаняването</i>	Развиване на умения за социална адаптация, подобряване на отношенията в микросредата, позитивни поведенчески промени и нагласи за просоциален живот. Предоставяне на подкрепа чрез услуги в общността. Работа с родителите за промяна на нагласите и намаляване на рисковите фактори в семейната среда и на общественото място		Ползване на услуги, продължаване на образователната подкрепа, застъпничество за намиране на работа, превенция на девианти прояви	МОН, ЦКБПП МН, АСП, МВР	Общини, лицензираните доставчици на услуги	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.
<i>16.2. Създаване на модел на програми за работа с непълнолетните правонарушители и на програми за работа с родителите</i>	Превенция на въвличането в криминогенно обкръжение и повторно извършване на престъпно посегателство. Подкрепа на родителите и		Разработени програми. Брой участници, спрямо които е	ЦКБПП МН, МОН, ДАЗД	АСП, НПО, МП/ГДИН	В рамките на утвърдения/те бюджет/и и проектно финансиране	31.12.2023 г.

	промяна на нагласите и използваните възпитателни методи		приложена програмата				
СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛ II							
ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОДХОДЯЩА НОРМАТИВНА УРЕДБА ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО СРЕЩУ ВСИЧКИ ФОРМИ НА НАСИЛИЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЯ							
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ I							
ПРЕГЛЕД И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПРАВНАТА РАМКА							
<i>1.1. Промяна на инструкция 8121з-78/24 януари 2015 г. за реда за осъществяване на задържане, оборудването на помещенията за настаняване на задържани лица и реда в тях в Министерството на вътрешните работи</i>	Сформиране на работна група и актуализиране на действащата инструкция	Изготвена инструкция	Приета инструкция	МВР		В рамките на утвърдения/те бюджет/и	30.06.2023 г.
<i>1.2. Изготвяне и приемане на нова нормативна уредба в областта на правосъдието за детето по отношение на деца в конфликт със закона: 1.2.1. Сформиране на РГ; 1.2.2. Извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието; 1.2.3. Изготвяне на проект на закон за детското правосъдие</i>	Повишаване на качеството и ефективността на правната и институционална рамка в областта на гарантиране на правата и закрилата на децата, в конфликт със закона	Изготвен законопроект	Приет акт	МП	МТСП, МВР, МОН, ЦКБППМН, УНИЦЕФ, НМД и др.	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2024 г.
<i>1.3. Изготвяне и приемане на нови Методически указания за работа при случаи на домашно насилие, включително и с участието на деца, след промяна на Закона за защита от домашното насилие. Обучение на всички полицейски органи, работещи по такива случаи</i>	Сформиране на работна група, обучени служители	Изготвени нови Методически указания за работа при случаи на домашно насилие	Въведени нови Методически указания в МВР	МВР		В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.

<i>1.4. Разработване и апробиране на корекционна програма за лица, упражнили насилие върху деца, сред социалните услуги за подкрепа в общността</i>	Превенция на последващи прояви на насилие спрямо деца	Изготвена програма	Утвърдена програма	ДАЗД	ДАЗД МТСП, АСП, УНИЦЕФ, НПО	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.
<i>1.5. Въвеждане на нормативно основание за приемане, познаване и спазване на Етичния кодекс на работещите с деца, приет от Националния съвет за закрила на детето</i>	Изменение и допълнение на Закона за закрила на детето. Подкрепа и затвърждаване на социалните норми, предотвратяващи използването от професионалистите на насилствени и неприемливи форми на наказание и възпитание спрямо деца		Приет акт	ДАЗД	МТСП	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.
<i>1.6. Преглед на нормативната уредба с цел изпълнение на препоръките на Комитета на ООН за правата на детето</i>	Извършване на анализ на действащата нормативна уредба		Анализ с предложения	ДАЗД	МТСП, МВР, АСП	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	2023-2024 г.
<i>1.7. Преглед на нормативната уредба и изготвяне на анализ с цел въвеждане на ограничения (забрана) за лица, осъдени за сексуално насилие над деца по раздел „Разврат“ от НК, да не се допускат до упражняване на професионални дейности, които включват пряк и редовен контакт с деца</i>	Изготвяне на предложения за промяна в действащата нормативна уредба до орган, разполагащ със законодателна инициатива		Анализ с предложения	ДАЗД	МП, МОН, МЗ, МТСП, общини	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	2024 г.
<i>1.8. Преглед на нормативната рамка и на действащите механизми за работа по случай и подкрепа на деца, чиито родители пребивават дългосрочно в чужбина, с оглед проучване на нуждите на децата,</i>	Изготвяне на предложения за алгоритъм на работа с тази целева		Анализ с предложения	ДАЗД МП МВНР	УНИЦЕФ	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	2024 г.

<i>включително събиране на информация за чуждестранни практики</i>	група деца, с оглед гарантиране на правата и интересите им						
<i>1.9. Регламентиране в длъжностните характеристики на всички работещи пряко с деца или имащи досег с деца на задължението за уведомяване по чл. 7, ал. 1 и ал. 2 от Закона за закрила на детето</i>	Стриктно спазване на задължението за уведомяване за нуждата от закрила на дете в риск		Актуализирани длъжностни характеристики на институциите	МОН, МК, ММС, лечебни заведения, МВР, общини, НПО – доставчици на услуги		В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.
<i>1.10. Нормативно регламентиране на възможността за получаване на данни от компетентната структура на МВР за IP адреса на публикувания материал с вредно за децата съдържание, което не е тежко престъпление, данни за пострадалите деца, в случаите, в които е извършено деянието чрез информационна технология (компютърно-информационна система), когато се отнася за ненавършили пълнолетие деца</i>	Бързина и оперативност при разследване на случаите на престъпни посегателства с деца в интернет. Своевременна подкрепа на децата, жертви на такива посегателства. Намаляване на броя на случаите на такива престъпни посегателства.		Приети промени в Закона за електронните съобщения	МВР – ГДБО, ДАЗД	МТС	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 2 МОНИТОРИНГ ЧРЕЗ ТЕКУЩО СЪБИРАНЕ И АНАЛИЗ НА ДАННИ							

<p>2.1. Разработване на подходящи индикатори (показатели) за събиране на достатъчни и надеждни данни за случаи на насилие от и между деца;</p> <p>2.1.1. Сформиране на работна група;</p> <p>2.1.2. Извършване на цялостен преглед на данните, които се събират в институциите;</p> <p>2.1.3. Разработване на индикатори, с ясна методика</p>	<p>Събиране на количествени и качествени данни в изградената Национална информационна система</p>		<p>Разработени и въведени в практиката унифицирани индикатори за събиране на данни</p>	<p>ДАЗД</p>	<p>Членовете на Постоянната работна група „Превенция на насилието и злоупотребата с деца“ към НСЗД, УНИЦЕФ</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и</p>	<p>31.12.2024 г.</p>
<p>2.2. Създаване и поддържане на интегрирана база данни за случаи на деца, жертви и извършители на насилие:</p> <p>2.2.1. Въвеждане в експлоатация на НИС към ДАЗД и регистриране на децата, жертви на насилие и децата в риск;</p> <p>2.2.2. Изменение и допълнение на действащата нормативна уредба с цел регламентиране на изискването за събирането на данни на национално, регионално и местно ниво и достъпа до различните информационни системи на органите за закрила на детето</p>	<p>Функциониране на НИС към ДАЗД и поетапно вписване на децата, обект на закрила</p>		<p>Изградена система, приета промяна в нормативния акт</p>	<p>ДАЗД</p>	<p>Всички органи за закрила на детето</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и</p>	<p>31.12.2024 г.</p>
<p>2.3. Въвеждане на изисквания за извършване на ежегоден анализ на база на осъществен мониторинг и оценка на напредъка или слабостите в дейностите за предотвратяване на насилието над деца и решаване на проблемите, преди да са довели до закъснение</p>	<p>Преглед на изпълнението на мерките и дейностите в Плана за действие по изпълнение на Националната програма, чрез представяне на информация от всички отговорни</p>		<p>Ежегоден отчет</p>	<p>Междуведомствена работна група „Превенция на насилието и</p>		<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и</p>	<p>2023-2024 г.</p>

	институции и тяхното анализиране с цел отчитане на постигнатите резултати, ефективност и планиране на последващи мерки и дейности. Изготвяне на ежегоден отчет за отчитане на напредъка по изпълнението на дейностите по плана за постигане на заложените цели			злоупотребата с деца“ към НСЗД			
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ III							
ЕФЕКТИВНА РЕАКЦИЯ И РАЗСЛЕДВАНЕ НА СЛУЧАИТЕ НА НАСИЛИЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЯ							
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ I							
ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОСТЪП ДО КАЧЕСТВЕНИ УСЛУГИ ЗА РЕАКЦИЯ ЗА ДЕЦА, ЖЕРТВИ ИЛИ СВИДЕТЕЛИ НА НАСИЛИЕ							
<i>1.1. Разширяване на достъпа до Националната телефонна линия за деца (НТЛД) 116 111 като действащ механизъм за сигнализиране чрез разработване на мобилно приложение с опция за подаване на сигнал</i>	Подобряване на възможностите деца да сигнализират за насилие над тях		Разработено мобилно приложение	ДАЗД		В рамките на утвърдения/те бюджет/и и проектно финансиране	31.12.2023 г.
<i>1.2. Информация за НТЛД 116 111, както и за системата за закрила на детето, да бъде разпространена чрез различни канали на комуникация – печатни издания, интернет среда, медийна среда, радио и телевизионни предавания с участие на експерти от ДАЗД, чрез обектите на проверка, чрез транспортни средства – градски транспорт, метро, БДЖ и др.</i>	Регулярна кампания за популяризиране на НТЛД и анализ на броя на сигналите			ДАЗД		В рамките на утвърдения/те бюджет/и и проектно финансиране	Постоянен

<p>- При участие на експерти в събития с професионалисти – кръгли маси, семинари, обучения.</p>							
<p>1.3. Популяризиране на НТЛД 116 111 през целеви групи чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> - провеждане на кампании в училища сред различни възрастови групи, от експерти от ДАЗД; - Социалните мрежи, които се ползват от децата – Tik Tok, Instagram, WhatsApp, Snapchat, Телеграм, Фейсбук, Вайбър; - През проекти и програми, в които участва ДАЗД; - Чрез Съвета на децата със създаване на флашмоб за НТЛД; - Създаване на кратки видеа/клипове според целевите групи – малки и по-големи деца, уязвими деца със Съвета на децата 	<p>Всяка учебна година</p> <p>Всеки месец</p> <p>На заседание на Съвета на децата</p>	<p>Разпознаваемост на НТЛД сред децата;</p> <p>Споделения и харесания в социалните мрежи</p> <p>Създаден 1 бр. флашмоб</p> <p>Създадени клипове</p>		<p>ДАЗД, МОН и РУО - партньори</p>		<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и</p>	<p>Постоянен</p>
<p>1.4. Развиване на иновативен модел на интегрирано предоставяне на подкрепа и специализирани услуги за закрила, рехабилитация и реинтеграция на деца, жертви на насилие (включително домашно насилие) и подкрепа на техните родители</p>	<p>Развит и документиран модел за интегрирано предоставяне на подкрепа на деца, жертви и свидетели на насилие и техните родители на общинско и областно ниво</p>	<p>Прилагане на модела в три общини и области в страната - София, Шумен и Монтана</p>	<p>Използване на резултатите от апробирания и оценен модел и прилаганите услуги за разработване на</p>	<p>УНИЦЕФ, ИСДП, Фондация Асоциация Анимус, общини София, Шумен и Монтана</p>	<p>МТСП/ АСП, ДАЗД, МВР, МОН, НСОРБ, МЗ</p>	<p>Външно финансиране</p>	<p>31.12.2023 г.</p>

			Националната карта на социалните услуги				
<i>1.5. Промяна на дизайна, обновяване на съдържанието и оптимизация на сайта detskasingurnost.bg</i>	По-ефективно експлоатиране на сайта, постигане на подобрена достъпност и лесно експлоатиране, повишаване на информираността на родителите и децата за правата им		Актуализиран сайт detskasingurnost.bg	МВР, УНИЦЕФ		Външно финансиране	31.12.2023 г.
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 2 ГАРАНТИРАНЕ ПРАВТА НА ДЕЦАТА, ЖЕРТВИ НА НАСИЛИЕ И ДЕЦАТА, ПРАВОНАРУШИТЕЛИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА СПРАВЕДЛИВО, ЗАКОНОСЪОБРАЗНО И ЩАДЯЩО ОТНОШЕНИЕ В РАМКИТЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ, ГРАЖДАНСКИ И НАКАЗАТЕЛНИ ПРОИЗВОДСТВА							
<i>2.1. Изготвяне на проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс (обединен с този по Стратегическа цел I, оперативна цел 10.1)</i>	Укрепване на процесуалните гаранции за децата с оглед на ефективното им участие в наказателното производство и гарантиране на възможността да се ползват от правото си на справедлив съдебен процес в същата	Изготвен акт	Приет акт	МП	МВР, съдебна власт	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.

	степен, както другите заподозрени или обвиняеми						
<i>2.2. Утвърждаване на методика за ползване и работа в специално обособени помещения („сини стаи“) за щадящо изслушване на деца и извършване на картографиране на сините стаи за изслушване и идентифициране на необходимостта от разкриване на „сини стаи“</i>	Сформиране на междуведомствена работна група и разработване на стандарти за работа. Събиране, обработване на информация за териториалното разположение на „сините стаи“. Изслушването на децата в щадяща среда, по утвърдена методика на национално ниво. Превенция на виктимизация на деца – жертва на насилие		Разработена методика и анализ на информацията за разположението на „сините стаи“	ДАЗД, МВР, АСП, НСОРБ, ВСС, прокуратура	НПО	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 3							
ИЗГРАЖДАНЕ НА СИСТЕМА ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕТО И СОЦИАЛНАТА РЕИНТЕГРАЦИЯ НА ЖЕРТВИТЕ НА НАСИЛИЕ							
<i>3.1. Проследяване на положението на децата, жертви на насилие и експлоатация, по Координационния механизъм за реферирание и обгрижване на случаи на непридружени деца и деца – жертва на трафик, завръщащи се от чужбина</i>	Изготвяне на анализ с предложения оптимизиране на работата по случаи, на база на периодично предоставяната инфор-		Анализ	ДАЗД, АСП		В рамките на утвърдения/те бюджет/и	Ежегодно

	мация за подкрепата на децата, жертви на трафик и експлоатация						
<i>3.2. Мониторинг и контрол чрез организиране на проверки относно спазване правото на детето на закрила срещу насилие в услугите за осигуряване на подслон – кризисни центрове, работа за възстановяване и рехабилитация на жертвите на насилие и развитие на съпътстващи услуги в общността за подкрепа на деца, жертви на насилие и успешната им реинтеграция</i>	Осигуряване на проследяване и оценка на ефективността на мярката за интервенция по отношение на дете, жертва на насилие		Брой проверки	ДАЗД		В рамките на утвърдения/те бюджет/и	Постоянен
<i>3.3. Създаване на общинско ниво на работна карта с ангажираните институции с услуги за първична, вторична и третична превенция, както и други дейности за работа по случаи на насилие</i>	Подпомагане на дейността на специалистите. Осигурена публичност за гражданите и достъпност на информацията		Брой работни карти	Общини	АКСУ, АСП, МКБППМН	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ IV							
ПОВИШАВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ, РАБОТЕЩИ С ДЕЦА И НА ИНФОРМИРАНОСТТА НА ДЕЦАТА И ТЕХНИТЕ СЕМЕЙСТВА, ПОДКРЕПА НА РОДИТЕЛИТЕ							
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ I							
ПОВИШАВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНАТА КОМПЕТЕНТНОСТ НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ, РАБОТЕЩИ С ДЕЦА ЗА РАЗПОЗНАВАНЕ НА ВИДОВЕТЕ НАСИЛИЕ, ИДЕНТИФИЦИРАНЕ И РЕАКЦИЯ ПРИ СЛУЧАИ НА НАСИЛИЕ (В ОБРАЗОВАТЕЛНА, СОЦИАЛНА, ЗДРАВНА, ОРГАНИ НА РЕДА, СЪДЕБНА СИСТЕМА И ДРУГИ)							
<i>1.1. Въвеждане на стандартизиран модел за сертификация за образованието и продължаващо обучение за регулиране и признаване на обучението на специалистите от услугите по темата за насилието над и от деца</i>	Създаден регистрационен режим на сертифицирани обучителни програми и обучители		Брой сертифицирани програми и	НА-ПОО	ДАЗД, МОН, общини, НПО	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.

			обучители				
<i>1.2. Предоставяне на студентите от педагогическите специалности на базови знания относно насилието спрямо деца и между деца – развиване на умения за разпознаване на симптомите на насилие и за оказване на първоначална подкрепа</i>	Повишена осведоменост на специалистите по проблема с насилието и гарантиране правата на децата и оказване на съвременна адекватна първоначална подкрепа в случаите на насилие		Разработени обучителни програми и брой студенти, преминали през тях	МОН	Ръководства на висши училища с педагогически специалности	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	Постоянен
<i>1.3. Предоставяне на базови знания за спецификата на обучение на децата със СОП и развитие на умения за прилагане на различни подходи за интегриране на децата</i>	Повишена осведоменост на специалистите относно спецификата на обучение на децата със СОП, постигане на увереност у специалистите в работата с тях и развиване на умения за интегрирането им в детския колектив		Разработени обучителни програми и брой студенти, преминали през тях	МОН	Ръководства на висши училища с педагогически специалности	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	Постоянен
<i>1.4. Предоставяне на базови знания за различни подходи за сформирване на екип и развиване на умения за сформирване на такъв в класовете, с оглед задълженията на класните ръководители</i>	Насочване работата на специалистите в изпълнение на задълженията им като класни		Разработени обучителни	МОН	Ръководства на училища с педагогически специалности	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	Постоянен

	ръководители, в посока сформирани на екип в класа. Придобиване на познания и набор от подходи за постигането на тази цел		програми и брой студенти, преминали през тях				
<i>1.5. Създаване на насоки за обучение по превенция на насилието и провеждане на въвеждащи и продължаващи обучения на различните професионалисти, работещи с деца, относно правата на децата, относимото законодателство и за разпознаване на видовете насилие – идентифициране и реакция при случаи на насилие</i>	Подобряване знанията и уменията на професионалистите, работещи с деца за превенция и за работа при случаи на насилие		Утвърдена методика и въведени системи	МОН, АСП, МВР, НИП	ДАЗД, МЗ-съсловни организации, университети, УНИЦЕФ, НПО	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.
<i>1.6. Обучение на служителите от отделите „Закрила на детето“ по прилагане на Методиката за управление на случай за закрила на дете в риск от отдел „Закрила на детето“, Методическото указание за работа по случаи на деца в риск от родителско отчуждение, Механизма за работа и сътрудничество между институциите по случаи на деца, въвлечени в родителски конфликти, провеждане на супервизии при тежки случаи</i>	Повишена компетентност на социалните работници и ефективност в действията им в работа по случаи на деца в риск от родителско отчуждение	Планирани обучения и супервизии	Проведени обучения и супервизии	ДАЗД	АСП	В рамките на утвърдения/те бюджет/и и проектно финансиране	2023-2024 г.
<i>1.7. Повишаване професионалните знания на полицейските служители, работещи с непридружени деца-мигранти, чрез провеждане на съвместни обучения на тема „Идентификация, насочване и работа с непридружени деца чужденци“</i>	Подобрена работа на полицейските служители с децата мигранти	Проведени обучения	Брой обучени служители	ВКБОО Н	МВР	Външно финансиране	31.12.2023 г.
<i>1.8. Обучения на специалисти, работещи с деца за придобиване на умения за безопасно ползване на интернет и информационните технологии</i>	Повишаване на квалификацията и уменията на работещите с деца, във		Повишен брой на обучени	ДАЗД	МОН, МВР-ГДБОП, УНИЦЕФ,	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	2023-2024 г.

	връзка с намаляване на уязвимостта им в интернет пространството		специалисти		общини, НПО		
<i>1.9. Повишаване на знанията на педагогическите специалисти чрез организиране и провеждане на обучения във връзка с онлайн рисковете за децата в мрежата, как да ги предпазват и докладват в случай на злоупотреба и разработване на нови ресурси, свързани с развиване на дигитално-медийна грамотност</i>	Повишен капацитет за превенция на онлайн насилието срещу деца в интернет	5 проведени обучения, обхванати 125 учители	10 проведени обучения, обхванати 250 учители на година/1000 обхванати учители за 4 години	МОН, ГДБОП	НЦБИ, Коалиция за медийна грамотност, НПО	В рамките на утвърдения/те бюджет/и и проектно финансиране	2023-2024 г.
<i>1.10. Обучения на педагогическите специалисти в училищата по изкуствата и културата, популяризиране на налични ресурси и програми и разработване на нови ресурси, свързани с развиване на дигитално-медийна грамотност</i>	Подобряване на дигитално-медийната грамотност		Обучени преподаватели, създадени нови ресурси	МК	Коалиция за медийна грамотност	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.
<i>1.11. Организиране на обучения на специалисти, работещи с деца (учители, психолози и др.) по проблеми свързани с употребата и злоупотребата с психоактивни вещества и прилагане на ефективни методи за превенция</i>	Повишаване на професионалната компетентност за рисковете от употребата на вредни вещества и субстанции		Брой проведени обучения	МОН, общини	МЗ, МВР, НЦОЗА, НПО	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	Постоянен

<p>1.12. Надграждащи обучения на персонала на лечебните заведения за болнична помощ, работещ с деца, за най-добрите подходи и добри практики за грижа за деца</p>	<p>Прилагане на хуманно отношение при лечение на деца в лечебни заведения за болнична помощ</p>		<p>Брой обучени лекари и специалисти по здравни грижи</p>	<p>НЦОЗА</p>	<p>Медицински университети, БАПЗГ</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и</p>	<p>2023-2024 г.</p>
<p>1.13. Организиране на продължаващи обучения, кръгли маси, конференции и обмен на практики между специалистите – в образователната сфера, в социалната сфера, представители в сферата на социалното включване, здравеопазването, равните възможности и недискриминацията и условията на труд</p>	<p>Подобряване на междуинституционалното взаимодействие в работата по случаи с деца и квалификационната дейност на педагогическите специалисти в образователните институции, на инспектори в детска педагогическа стая, на медицинските специалисти, в посока спазване на правата на децата, на работодатели с оглед превенция на трудова експлоатация на деца</p>	<p>Проведени обучителни семинари</p>	<p>Брой обучения Брой обучени специалисти</p>	<p>ДАЗД</p>	<p>МТСП, МОН, МВР-ГДБОП, МЗ, МК, ММС, АСП, ГИТ, общини, НПО</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и</p>	<p>Ежегодно</p>
<p>1.14. Осигуряване на междусекторна интегрирана подкрепа от външни специалисти на детските градини, училищата, центрове за работа с деца с</p>	<p>Изграден национален план за подкрепа от външни</p>		<p>Брой осигурени външни</p>	<p>МОН, висши</p>	<p>НПО</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и</p>	<p>2023-2024 г.</p>

<i>външни специалисти – психолози, социални педагози, клинични психиатри, психиатрични сестри и др.</i>	специалисти по места		специалисти в подкрепа на работещите с деца	училища, общини			
<i>1.15. Анализ на съществуващите програми, свързани с правата на децата, предоставени от Академията към Министерство на вътрешните работи и централните за професионална квалификация и разработване на допълнителни модули, обучителни материали и ресурси на база на препоръките от анализа</i>	Изготвен анализ и разработени допълнителни модули, обучителни материали и ресурси		Разработени модули, обучителни материали и ресурси, свързани с правата на децата	УНИЦЕФ	МВР/АМВР	Външно финансиране	31.12.2023 г.
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 2							
УТВЪРЖДАВАНЕ НА ДЕТСКОТО УЧАСТИЕ И ПОДОБРЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА ДЕЦАТА ОТНОСНО ВИДОВЕТЕ НАСИЛИЕ И НАЧИНИТЕ ЗА ПРЕДПАЗВАНЕ ОТ НЕГО							
<i>2.1. Организиране на форум с представители на висшите учебни заведения по темата за детското участие и неговото утвърждаване и развитие в образователните институции чрез подкрепата на педагогическите специалисти</i>	Формиране на идеи за развитие на детското участие, в т.ч. и на предложения за разработване от висшите училища на Програми за обучение на бъдещи педагози-		Брой участници във форума Брой предложения	МОН	ДАЗД, висши училища	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.

	чески специалисти, свързани с работата с деца и формиране у тях на лидерски умения за детско участие						
2.2. Реализиране на двете Национални програми на МВР „Детско полицейско управление“ (ДПУ) и „Работа на полицията в училищата“ за ранна превенция на подрастващите	Опазване живота, здравето, правата и имуществото на децата. Формиране на умения и навици за правилно поведение в различни ситуации и нетърпимост към престъпните посегателства. Понижаване на престъпленията и противообществените прояви, извършвани от деца и срещу деца, както и създаване на гражданска позиция и засилване доверието към полицията в Република България	Проведени лекции, беседи и обучения на деца по двете програми	Брой обучени деца в ДПУ	МВР	МОН, БЧК, БПЦ, БТС, ДПБЗН и др.	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	2023-2024 г.
2.3. Провеждане на дискусии и заседания на Съвета на децата към НСЗД; срещи с ученически парламенти и съвети по актуални теми за насилието, превенцията, злоупотребата, взаимоотношенията с връстници, взаимоотношенията в семействата,	Регулярно изследване на мнението на детето сред представителни групи за цялото	Проведени регулярни заседания на Съвета на децата	Брой проведени дискусии	ДАЗД, общини	МОН	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	2023-2024 г.

<i>развитие на емоционалната интелигентност. Изследване на тяхното мнение и набиране на предложения за подкрепа за тяхното благополучие</i>	население с цел осигуряване на базовите данни и за редовно измерване на напредъка. Изведени и реално приложени предложения от деца, чрез Съвета на децата към ДАЗД и местното самоуправление от деца	по различни актуални теми, в т.ч. за насилието	сии, заседания и изведени предложения				
<i>2.4. Изследване на мнението на детето, в т.ч. на децата, настанени извън родното семейство при извършвания контрол от страна на ДАЗД</i>	Изготвяне на анализ на резултатите от провеждани беседи и анкетни проучвания сред деца по време на извършвани планови проверки от ДАЗД по теми, свързани с насилието. Изследване на мнението на детето по темата за насилието	Проведени беседи и анкети с деца по време на извършвани проверки, повишаване на тяхната информираност в областта на правата на детето	Анализ на резултатите от извършени планова проверка	ДАЗД	АСП/ДСП, НСОРБ	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	2023-2024 г.
<i>2.5. Изследване мнението на децата и младежите за нуждите от ресурси за подобряване на тяхната информираност за безопасността и сигурната среда на живот. Продължаване на модела връстници обучават връстници с изграждане на проактивно поведение у децата и нетърпимост към всички форми на насилие</i>	Осигуряване на нуждите на децата от материали и подходяща информация за сигурност и безопасност.		Брой материали. Брой обучения от връстници	ДАЗД	МОН, НСОРБ, НПО	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.

	Изграждане на модели за взаимопомощ и реакция между децата в случаи на насилие						
2.6. Включване на децата в междуинституционалното сътрудничество чрез Съвета на децата, ученически парламенти, съвети и др.	Участие на децата в заседания на Общинските съвети по места за представяне и обсъждане на възможни решения по темата, свързана с насилието и злоупотребата с деца, осигуряване на тяхното развитие и свободно време		Брой участия в заседания на общинските съвети	ДАЗД	НСОРБ, МОН	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	2023-2024 г.
2.7. Организиране и провеждане на конкурси по места на тема: „Не на насилието“	Осигурено правото на децата на участие. Популяризиране правата на децата. Промяна на нагласите на обществото по темата за насилието, информираност	Провеждане конкурси (рисунок, есе, клип и др.), в зависимост от възрастта на децата	Брой деца, участвали в конкурса. Публичност - мероприятия	ДАЗД	Общини, НПО, директори на образователни институции и др.	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	2023-2024 г.
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 3 ПОДКРЕПА НА РОДИТЕЛИТЕ И РАБОТА С ТЯХ ЗА ПОДПОМАГАНЕ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ДЕЦАТА ДА ЗАЩИТАВАТ САМИТЕ СЕБЕ СИ И ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОЛОЖИТЕЛНИ, НЕНАСИЛСТВЕНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ ПРИ УСТАНОВЕНИ СЛУЧАИ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ							
3.1. Разработване на подкрепящи учебни материали – брошури, ръководства, книги, видеа и др. за родителите с цел изграждане на по-благоприятни	Промяна в придържането към вредни социални		Разработени	ДАЗД	АСП, МП, НЦОЗА, НПО,	В рамките на утвърдения/те бю-	2023-2024 г.

<p><i>нагласи към ненасилствените дисциплиниращи подходи от страна на родителите</i></p>	<p>норми, запознаване със спецификите на детското развитие в различните възрастови граници, придобиване на определени житейски и социални умения</p>		<p>и въведени в практиката обучителни и подкрепящи материали</p>		<p>Сдружение на психолозите, Академичната общност</p>	<p>джет/и и проектно финансиране</p>	
<p><i>3.2. Подобряване на информираността на обществото и в частност на родителите, по въпросите на насилието над деца чрез разработване и прилагане в практиката на Наръчник за родителите, насочен към уязвими семейства, например с майки в юношеска възраст, с родители от уязвими групи и др.</i></p>	<p>Повишена осведоменост на родителите за законодателството, уреждащо техните права и отговорности; отговорности на държавата към семейството, за правата на детето и неговата закрила - международно, европейско, национално законодателство; органи за закрила и техните правомощия и компетенции; нужди и потребности на дете, съобразно възрастта му, майчинство, бащинство и грижа, деца със</p>	<p>Създадена междуведомствена група</p>	<p>Създаден и утвърден Наръчник</p>	<p>ДАЗД</p>	<p>Българска педиатрична асоциация, Сдружение на психолозите, Академичната общност</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и и проектно финансиране</p>	<p>31.12.2023 г.</p>

	специфични нужди и др. Постигане на адекватна родителска грижа						
<i>3.3. Разработване на програми за семейно образование (обучение на родители на деца на възраст 0 – 7 години за правата на децата и за позитивни методи на възпитание) и провеждане на тренинги в детските ясли и детските градини</i>	Повишаване на информираността на родителите за правата на децата и за позитивното родителство		Въведени в практиката програми	МОН, ДАЗД	НЦОЗА, общини, НПО	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	2023-2024 г.
<i>3.4. Разработване на програми и изграждане на системни механизми и планове за работа с родители на деца в училищна възраст за повишаване на познанията им за насилието, форми на проявления, индикатори за разпознаване на жертвите на насилие и извършителите на насилие, последиците за децата, които да се прилагат в образователните институции</i>	Повишаване информираността на родителите за отговорното родителство		Въведени в практиката програми	МОН, ДАЗД,	Общини, НПО	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	2023-2024 г.
<i>3.5. Организиране на превантивни кампании за превенция за повишаване безопасността на движението на децата и техните родители и приятели по пътищата на страната</i>	Повишаване информираността на обществото по въпросите за безопасността на движението по пътищата	Проведени кампании	Брой проведени кампании	МВР – Пътна полиция		В рамките на утвърдения/те бюджет/и	30.12.2023 г.
<i>3.6. Публикуване на интернет страницата на пътна полиция на информация за пострадали при пътнотранспортни произшествия деца на основание Наредба № 8121з-194 от 21 февруари 2019 г. за определяне на реда за взаимодействие по обмен на информация, анализиране на пътнотранспортните произшествия с участие на деца и набелязване на мерки за тяхното ограничаване и намаляване на последствията</i>	Повишаване на информираността и насочване на вниманието на обществото към пътнотранспортния травматизъм с участието на деца	Публикуване на данни на 6-месечие	Брой публикации	МВР – Пътна полиция		В рамките на утвърдения/те бюджет/и	30.12.2023 г.

<p>3.7. Повишаване на капацитета на родителите да развият медийна грамотност у децата си в семейна среда чрез създаване на подходящи ресурси и провеждане на обучения/тематични родителски срещи, разработване на материали</p>	<p>Повишен капацитет за развиване на умения у децата, с цел превенция на онлайн насилието срещу деца и интернет</p>		<p>Брой обучени родители и брой проведени обучения, брой разработени материали</p>	<p>ДАЗД</p>	<p>МВР-ГДБОП, МОН, НПО, НЦБИ</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и</p>	<p>31.12.2023 г.</p>
<p>ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 4 ЗАЩИТА НА ДЕЦАТА ОТ ВРЕДНО МЕДИЙНО СЪДЪРЖАНИЕ</p>							
<p>4.1. Работа с медиите с цел етично отразяване на теми и защита на децата от вредно медийно съдържание, закрила на самоличността на детето и избягване на повторна виктимизация и стигматизация на децата, жертви на насилие и извършители на такова</p>	<p>Провеждане на регулярни срещи с националните и регионалните медии, печатните издания, с цел провеждане на дискусии по темата и повишаване на информираността на професионалистите от медийните доставчици. Изграждане на система за ранно сигнализиране от страна на медиите и обмяна на пред-</p>		<p>Брой срещи и брой обучени професионалисти</p>	<p>ДАЗД</p>	<p>СЕМ, АБРО, БНР, БНТ, доставчици на медийни услуги, печатни медии, НСС, коалиция за медийна грамотност</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и</p>	<p>31.12.2023 г.</p>

	варителна информация с цел коректно отразяване на случаи на деца при стриктно спазване на задължението за запазване на самоличността на децата и на правата на детето на закрила срещу повторна виктимизация						
<i>4.2. Разработване на материали за предпазване на децата от информация и материали в средствата за масова информация, неизползване на заклеймяващ език и неразпространение на репортажи за събития в семейната или друга среда, които засягат децата и ги превръщат в жертви</i>	Повишаване на информираността на децата за предпазване от вредно медийно съдържание. Разработване на практически материали, гарантиращи етично отразяване събития свързани с насилие над деца и между деца, както и свидетели на насилие		Брой материали	ДАЗД	Доставчици на медийни услуги, Национален съвет за саморегулация	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ V

ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ЗА ЗАЩИТА НА ДЕЦАТА ОТ НАСИЛИЕ

ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 1

УКРЕПВАНЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ МЕХАНИЗМИ ЗА КООРДИНАЦИЯ

<p><i>1.1. Превенция на риска от посегателство и реакция при трансгранично движение на деца – непридружавани или с техните семейства (поради конфликти, епидемии, бедност и др.), чрез прилагане на Координационен механизъм за взаимодействие между институциите и организациите при случаи на непридружени деца или разделени от семействата си деца-чужденци, намиращи се на територията на Р. България, включително децата, търсеци и/или получили международна или временна закрила</i></p>	<p>Постигане на ефективна координация и съгласуваност при изпълнението на конкретните задължения на всички ангажирани субекти при обгрижването и работата с непридружени малолетни и непълнолетни лица чужденци, установени на територията на страната, с оглед гарантиране спазването на правата на децата. Проследяване на движението на всяко едно непридружено дете чужденец и подобряване на модела за работа по конкретни случаи</p>	<p>Приет КМ</p>	<p>Изградена база данни Създадена ПЕРГ към НСЗД</p>	<p>ДАЗД</p>	<p>ДАБ, МВР, МЗ, МОН, МВнР, МТСП, АСП, общини</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и</p>	<p>2023-2024 г.</p>
<p><i>1.2. Разработване на единни правила (протокол) за действа, на база на мониторинга и изследване на трудностите и идентифициране на добрите практики при прилагане на Координационния механизъм при насилие с цел подобряване на взаимодействието между отговорните институции и реализиране на</i></p>	<p>Въвеждане на единни правила на работа на междуинституционалните екипи.</p>	<p>Споразумение за сътрудничество</p>	<p>Правила на работа</p>	<p>ДАЗД</p>	<p>МОН, МВнР, МЗ, МВР, АСП, НСОРЕ, НПО.</p>	<p>В рамките на утвърдения/те бюджет/и</p>	<p>31.12.2023 г.</p>

дейности, гарантиращи правото на защита от всички форми на насилие на децата	Провеждане на междуинституционални екипни срещи на различните етапи от водене на случая						
1.3. Мониторинг по прилагане на Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование: 1.3.1. Оценка на данните и включване на други отговорни институции на местно ниво в изпълнението му; 1.3.2. Разработване на инструментариум за оценка на състоянието на дете, в ситуация на насилие или тормоз	Ефективна, целенасочена и проследяваща работа при случаи на насилие в училище. Изграден инструментариум за оценка на състоянието на детето, в ситуация на насилие или тормоз	Срещи, комисии	Брой срещи и комисии	МОН	МВР, АСП, общини, ДАЗД, ЦКБППМН	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.
1.4. Извършване на мониторинг относно прилагане в практиката на Методиката за управление на случай за закрила на дете в риск в отделите „Закрила на детето“ и изготвяне на анализ с предложения за популяризиране на добри практики и за отстраняване на установени пропуски в работата на отделите „Закрила на детето“	Ефективна работа по случай на дете в риск, подобро взаимодействие между отговорните институции и териториалните структури на АСП		Анализ	ДАЗД	АСП	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	2023-2024 г.
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 2 КООРДИНИРАНЕ НА ДЕЙСТВИЯТА НА ОТГОВОРНИТЕ ИНСТИТУЦИИ ОТ РАЗЛИЧНИТЕ СЕКТОРИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И СВОЕВРЕМЕННО ДОКЛАДВАНЕ ЗА НАСИЛИЕ НАД ДЕТЕ							
2.1. Изграждане и въвеждане на адекватна (подобрена) система за каскадно докладване (задължително уведомяване на повече от един отговорен служител) при случаи на насилие	Подобро междуинституционално взаимодействие и своевременно докладване.		Разработена система, брой общини, в	ДАЗД, МОН, МВР, МЗ, МК, ММС, АСП	НСОРБ, НПО	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2023 г.

	Постигане на ефективна координация на централно, регионално и местно равнище между различните сектори и в гражданското общество		които е въведена, брой обучени специалисти				
<i>2.2. Организиране на обучителни семинари и конференции с цел привличане на различните съсловни и работодателски организации към съпричастност по проблемите на насилието над деца и подкрепа на професионалистите, работещи с деца и родителите, при случай на насилие над дете</i>	Подобряване на комуникацията, сътрудничеството и обмена между и в рамките на професионално-съсловните организации		Брой мероприятия	ДАЗД, МЗ - РЗИ, МОН	Национални работодателски и синдикални организации на учители, лекари, социални работници	В рамките на утвърдения/те бюджет/и и проектно финансиране	Постоянен
<i>2.3. Синхронизиране и съгласуване преди утвърждаване на програми и планове, свързани с насилие над деца – например, с Националната програма за превенция и защита от домашно насилие и Националната програма за превенция на насилието и злоупотребата с деца</i>	Постигане на синхронизиране на разработваните документи на национално ниво, избягване на дублиране на дейности и планиране на адекватни цели и мерки за изпълнение		Брой разработени програми и планове по темата	Всички министерства, агенции и други ведомства	НСЗД	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	Постоянен
<i>2.4. Въвеждане на цялостен подход на работа в детската градина и училището с алгоритъм за действие с децата, родителите и външни за образователната институция подкрепящи специалисти</i>	Въведени протоколи за работа на терен в случаи на трудна адаптация в образователната среда и изградени		Изградени алгоритми	МОН, образователни институции	Общините, НПО	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	31.12.2024 г.

	моделите за подобрена комуникация и социализация на децата		на работните процеси				
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 3 ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С АКАДЕМИЧНАТА ОБЩНОСТ, ДЪРЖАВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ И ГРАЖДАНСКИЯ СЕКТОР, С ЦЕЛ ПРИЛАГАНЕ НА ЕДИНЕН ПОДХОД ПО СЪБИРАНЕ НА ДАННИ ПО ПРОБЛЕМИТЕ НА НАСИЛИЕ, СВЪРЗАНО С ДЕЦА И ИЗСЛЕДВАНИЯ ПО ТЕМАТА							
<i>3.1. Активно включване на академичната общност в научни изследвания, индикатори, механизми, свързани с детското развитие, закрилата на децата и насилието между и спрямо децата и разработване на програми по проблематиката</i>	Планиране на мерки и дейности за превенция на насилието в различните му видове на база на научни изследвания и публикации		Брой изследвания и публикации	ДАЗД	БАН, ВУ	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	2023-2024 г.
<i>3.2. Периодично проучване чрез събиране на актуални данни за тенденциите в поведението на децата, включително на изградените социални норми и взаимоотношения между тях с цел устойчивост и надграждане на подкрепата на децата</i>	Актуализиране на данните в НИС и данните от проучванията, с цел планиране на адекватни политики за деца. Проучване на мнението на родителите по темата за насилието над деца		Брой проучвания	ДАЗД	БАН, ВУ, НПО	В рамките на утвърдения/те бюджет/и	2023-2024 г.

* Забележка: В колона „Ресурси за изпълнение“ изрично е отразено, когато за изпълнението на дадена дейност е необходимо допълнително финансиране, извън бюджета на съответното ведомство или на организацията.

Използвани съкращения:

АБРО – Асоциация на българските радио и телевизионни оператори

АКСУ – Агенция за качеството на социалните услуги

АР – Асоциация „Родители“

АСП – Агенция за социално подпомагане

АХУ – Агенция за хората с увреждания

БАН – Българска академия на науките

БНР – Българско национално радио

БНТ – Българска национална телевизия

ВКБООН – Върховен комисариат на ООН за бежанците

ВСС – Висш съдебен съвет

ВУ – Висше училище

ГДБОП – Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“

ГДИН – Главна дирекция „Изпълнения на наказанията“

ДАБ – Държавна агенция за бежанците

ДАЗД – Държавна агенция за закрила на детето

ДАК – Допълваща алтернативна комуникация

ДПБЗН – Дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“

ЗСУ – Закон за социалните услуги

ИАГИТ- Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“

ИАМН – Изпълнителна агенция „Медицински надзор“

ИСДП – Институт по социални дейности и практики (Сдружение)

МВР – Министерство на вътрешните работи

МВнР – Министерство на външните работи

МЗ – Министерство на здравеопазването

МОН – Министерство на образованието и науката

МК – Министерство на културата

МКБППМН – Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

МКБТХ – Местна комисия за борба с трафика на хора

ММС – Министерство на младежта и спорта

МП – Министерство на правосъдието
МТСП – Министерство на труда и социалната политика
МТС – Министерство на транспорта и съобщенията
НЕЛК – Национална експертна лекарска комисия
НИП – Национален институт на правосъдието
НМД – Национална мрежа за децата
НПО – Неправителствена организация
НСЗД – Национален съвет за закрила на детето
НСОРБ – Национално сдружение на общините в Република България
НСС – Национален съвет за саморегулация
НИС – Национална информационна система
НТЛД – Национална телефонна линия за деца
НЦБИ – Национален център за безопасен интернет
ОБСНВ – Общински съвет по наркотични вещества
ПЕРГ – Постоянна експертна работна група
ПИЦ – Превантивно-информационен център
РЗИ – Регионална здравна инспекция
РУО – Регионално управление на образованието
СЕМ – Съвет за електронни медии
СОП – Специални образователни потребности
ЦКБППМН – Централна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните
ЦКБТХ – Централна комисия за борба с трафика на хора
Фондация „АСИСТ – ПТ“ – Фондация „АСИСТ – Помагачи технологии“